

METSOBLADET

Nyhetsbrev för programmet för biodiversitet i södra Finlands skogar METSO

Utgivare: Jord- och skogsbruksministeriet och miljöministeriet

3 / 2005

25.4. 2005

METSO-ÅRSSEMINARIUM: DE NYA SKYDDSMETODERNA SLAGIT IGENOM

METSOs årsseminarium gick av stapeln i Tammerfors 13.4.2005 och handlade framför allt om samarbetsnätverkens snabba frammarsch. Samtliga fyra försöksprojekt inom METSO - Tavastlands Metso, Mellersta Karelen lundnätverk, Lojotraktens Metsä-Vasu och landhöjningskustens Från havets botten till djup skog - har avancerat: olika slags samarbetsformer och metoder har utvecklats, antalet objekt som baserar sig på markägarnas anbud överstiger hundra och några avtal har rentav ingåtts redan.

Vid seminariet konstaterades att METSO som helhet framskrider väl och att man i och med det välvilliga mottagande som de nya frivilliga skyddsmetoderna har fått är på väg att övergå till ett nytt tillvägagångssätt, ett paradig, när det gäller skogsskyddet.

Förändrat paradig ett faktum

"De naturskyddsprogram som godkänts genom statsrådets beslut bildar stommen i vårt system med naturskyddsområden. Programmen har utgjort effektiva skyddsmetoder, men också varit förknippade med många problem. METSO-kommittén kom underfund med att skogsägarnas egen önskan att skydda skogarna kunde vara en alternativ metod. Inom METSOs försöksprojekt får vi bevittna uppkomsten av ett nytt tankesätt, ett paradig, när det gäller skogsskydd och naturskydd i allmänhet", konstaterade naturskyddsdirektör Ilkka **Heikkinen** från miljöministeriet.

Enligt Heikkinen kom METSO-kommittén på den revolutionerande idén att skogsskyddet också kan bygga på skogsägarnas egen önskan att skydda sin skog. "Redan under denna korta tid har skogsägarna visat sig vara avsevärt välvilligare inställda till skyddet än vad man på förhand kunde anta. Det ger en bra grund för att jobba vidare."

DE NYA SKYDDSMETODERNA AVANCERAR

Inom försöksprojektet med *naturvärdeshandel* har man hittills ingått avtal om över 60 objekt och försöket har utsträckts till Egentli

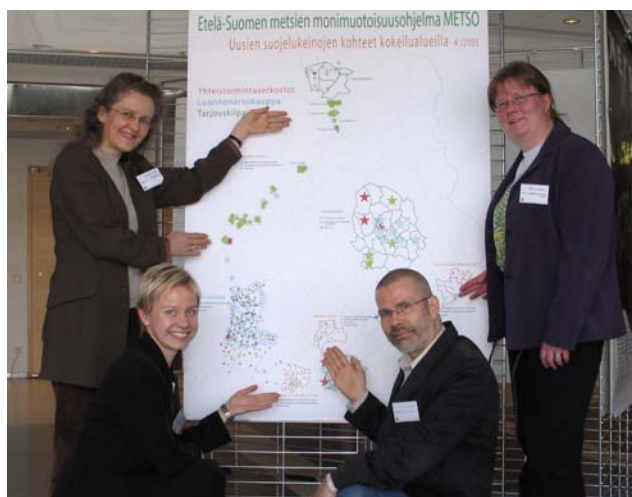

FOTO: ANTTI KOJISAARI

På försöksområdena för METSOs nya skyddsmetoder har redan ett stort antal objekt bjudits ut och avtal slutits. Vid årsseminariet i Tammerfors visar projektcheferna Irmeli Ruokanen (ovan till vänster), Anu Rautiainen, Väinö Turpeinen och Marja Kolström de försöksområden som ingår i samarbetsnätverken.

ga Finland. Totalt har skogsägarna redan lämnat in över 200 anbud om naturvärdeshandel.

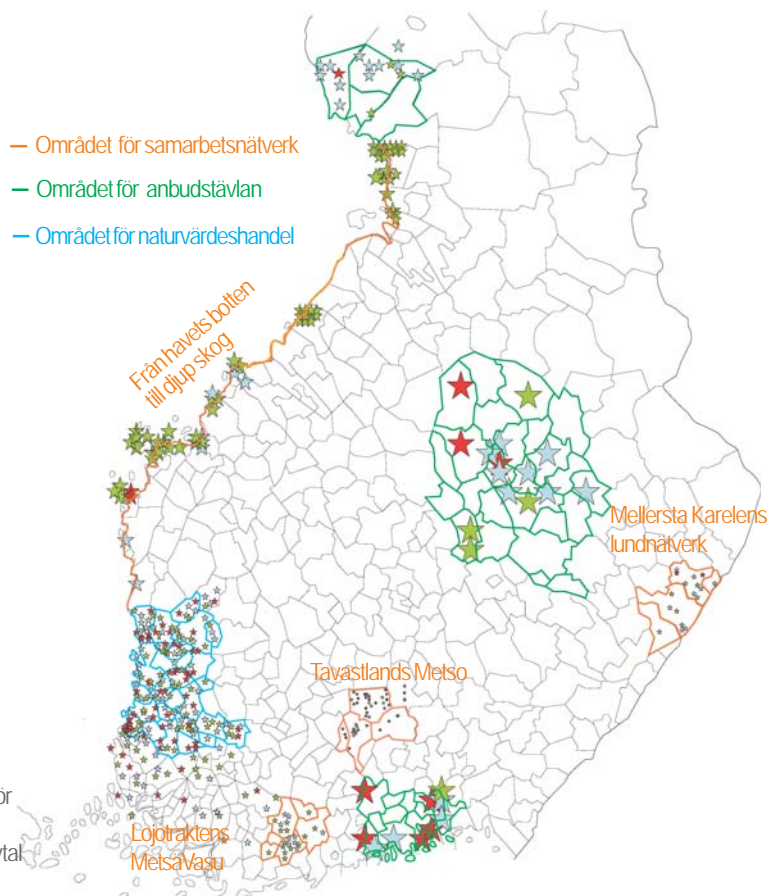
I fråga om de fyra försöksprojekten med *samarbetsnätverk* har mer än 150 anbud lämnats in från markägarehåll. Av dem uppfyller drygt 100 de naturvårdsbiologiska kriterierna och några har redan nått avtalsstadiet. Samarbetsnätverken är en utmaning, eftersom objekten bör bilda något slags ekologisk helhet i området och samtidigt gynna områdets ekonomiska, sociala och kulturella hållbarhet t.ex. i form av landsbygdsnärin- gar.

Inom försöksprojektet med *anbudstävlan*, som avser ett mera varaktigt skydd av skog, hade 41 anbud lämnats in före årsseminariet. Av dem har nio valts ut att genomföras med antingen tidsbundna 20-åriga avtal, som privata skyddsområden eller som förvärv till staten.

METSO-objekten på karta

För första gången presenterades objekten för de nya skyddsmetoderna på en karta vid seminariet. På kartan, som ger en översikt av METSOs nuläge, är objekten klassificerade enligt anbud som lämnats in av markägarna, objekt som uppfyller kriterierna samt ingångna avtal. Kartan beskriver de nya skyddsmetodernas potential och hur försöksprojekten framskrider.

Markägarnas anbud och avtal som ingåtts på försöksområdena för METSOs nya skyddsmetoder i april 2005. **Röd stjärna** = avtal ingåtts, **grön stjärna**=uppfyller kriterierna, men inte färdigt eller avtal saknas, **blå stjärna**=uppfyller inte kriterierna eller anbudet har återtagits.

SAMARBETSNÄTVERKEN TAR FART

Tavastlands Metso

Projektkoordinator Väinö **Turpeinen** beskrev Tavastlands Metso som ett öppet nätverk där de olika aktörerna deltar jämbördigt. Projektet har avancerat väl och åt skogsägarna har man lyckats lansera ett brett urval av finansieringsmetoder för skydd av mångfalden. Före seminariet hade 41 objekt bjudits ut och 13 avtal ingåtts inom projektet.

Turpeinen sade att det är relativt enkelt att tillämpa naturvårdsbiologiska kriterier på ett enskilt objekt. När det gäller att beräkna "mångfaldsindex" för ett större område behövs ändå en metod. Han efterlyste också ett förfarande där skogsägarnas anbud kunde respekteras som sådana utan att "man börjar ge dem skarp kritik".

Inom Tavastlands Metso har man utvecklat idén om gårdsspecifik planering av skötseln av mångfalden, ett slags "miljöavtal för gårdsbruk". I dessa innovativa idéer som kommit från skogsägarhåll såg Ilkka Heikkinen ett stöd för de naturvårdsområden som ingår i Metso-projekten.

Tanken med naturvårdsområden är att jämka samman ekonomisk användning av skog med skogsskydd. Heikkinen hoppades att Tavastlands

Metso tar fram mera praktiskt inriktad information kring frågan.

Mera information om Tavastlands Metso: projektkoordinator Väinö Turpeinen tfn 03-646 5376, 0400-300 545, vaino.turpeinen@hamk.fi

Mellersta Karelens lundnätverk

Vid seminariet berättade projektledare Marja **Kolström** att man i försöksprojektet i centrum av Mellersta Karelens lundområde främst fokuserar på lundar som kan komplettera lundnätverket inom programmet för skydd av lundar.

I projektet har man också tagit fram en metod för poängsättning av de objekt som bjuds ut (metsätähti-modellen) och andra numeriska hjälpmetoder (varudeklaration) för att bistå skogsägaren då han ska begära ett pris.

Före seminariet inlämnades sammanlagt 17 anbud, varav sex uppfyllde kriterierna. För två av dessa finns redan ett avtal. Kontakterna från skogsägarhåll har uppstått tack vare det rådgivningsarbete som utförts av skogscentralens och skogsvårdsföreningarnas rådgivare och virkesinköpsorganisationens personal, samt i samband med projektets utbildningskurser.

FOTO: VAIHO TURPEINEN

Backlund i området för Tavastlands Metso.

FOTO: MARJA KOLSTRÖM

Lund med stormhatt i mellersta Karelen.

FOTO: HANNU VALLAS

På landhöjningskusten stiger landet ur havet med 1 cm per år. Kalajoki.

FOTO: AHTI KOTISAARI

Död ved i lund med ädelträd. Ekenäs.

Projektet har upprättat ett fungerande nätverk med de lokala aktörerna. Ett av målen är att bättra på den populära vandringsleden så att det finns METSO-objekt längs med den och att man från leden kan se ut över det nationellt värdefulla byalandskapet.

Mera information om Mellersta Karelens lundnätverk:

projektledare Marja Kolström, tfn 020 77 28243, marja.kolstrom@metsakeskus.fi

Lojotraktens MetsäVasu

Lojotraktens Metsä-Vasu är belägen i Lojos lundcentrum. Utmärkande för området är lundar med ädelträd och en stor artrikedom, berättade projektansvariga Anu **Rautiainen** vid seminariet. Artbestämningen kräver stor sakkunskap. I nätverksprojektet deltar Lojo stad som senaste år startade ett projekt för geografisk information. Det exceptionellt omfattande naturinformationsmaterialet från stadens område skall lagras i ett system för geografisk information. Metsä-Vasu och skogsvårdsföreningarna kan använda sig av de uppgifter i systemet som får överlätas. Man förväntar sig att finna värdefulla naturobjekt med hjälp av informationen.

METSOs frivilliga skyddsmetoder marknadsförs till

gårdar med värdefulla naturobjekt och om markägaren så önskar avlägger man inriktade rådgivningsbesök. Genom personlig rådgivning får allt flera skogsägare information om sitt naturobjekt och om METSOs frivilliga finansieringsmodeller. De första avtalen kan ingås år 2005.

För närvarande har ca 25 skogsägare kontaktat METSO-projektets anställda och runt hälften av anbuderna uppfyller åtminstone delvis METSOs nuvarande naturvårdsbiologiska kriterier.

Under innevarande år kommer Metsä-Vasu att fortsätta med att informera, utbilda och ge råd till såväl skogsägare som fackmän inom skogs- och miljösektorn.

I forskningsgården Svidjas skogar utförs naturvårdsarbeten som bygger på den plan som utarbetats inom projektet. Under projektets sista år kan man preliminärt bedöma hur väl de utfallit. Rautiainen betraktade naturvårdsarbetena som en anspråkslös utmaning jämfört med främjandet av de sociala och ekonomiska verkningarna. Av de objekt som bjudits ut bedrivs turism på en av gårdarna.

Mera information om MetsäVasu: projektansvarig Anu Rautiainen, tfn 019-329 327, 044-333 0419, anu.rautiainen@l-uusimaa.mhy.fi

Från havets botten till djup skog

I projektet Från havets botten till djup skog främjas skogarnas mångfald på landhöjningskusten utgående från samarbete och frivillighet. Projektet genomförs av Norra Österbottens och Kustens skogscentraler samt regionens miljöcentraler.

Projektchef Irmeli **Ruokanen** berättade att man på förhand valde ut de fem mest representativa successionsserierna (640 ha) på Norra Österbottens landhöjningskust och ordnade informationsmöten om METSO för de berörda 130 skogsägarna. Av skogsägarna kom hälften till informationsmötena och hittills har hälften av dem återsänt kontaktblanketten och redogjort för sin inställning till skyddet. Av svaren framgick att två tredjedelar var intresserade av skyddet medan en tredjedel inte var det. Tills nu har 402 hektar bjudits ut av det 640 hektar stora området.

Skogsägarna upplevde det frivilliga deltagandet i skyddet, den öppna informationen om projektet samt de alternativa skyddsmetoderna som positiva.

Målet är att finna fyra representativa successionsserier. Ett område, Halosenlahti i Haukipudas (45 ha), har redan valts till ett slutligt försöksområde för frivilligt skydd eftersom samtliga markägare har varit villiga att antingen sälja eller idka naturvärdeshandel med markerna.

Också inom Kustens skogscentral har redan Halsö i Korsnäs valts ut till försöksområde, eftersom de flesta intressekontakterna gällde just detta område. Markägarna är främst intresserade av naturvärdeshandel. Kustens förfarande avvek från Norra Österbottens på så sätt att man inte på förhand valde ut några värdefulla successionsområden, utan inväntade markägarnas kontakt innan de eftersträfvade områdena avgränsades.

FOTO: IRMELI RUOKANEN

En lund med rödblåra på bördig jordmån är ett typiskt successionsskede efter landhöjning.

Allt som allt har hittills 82 skogsägare bjudit ut sammanlagt 650 hektar marker att skyddas inom projektet Från havets botten till djup skog.

Mera information om projektet Från havets botten till djup skog:

projektchef Irmeli Ruokanen
tfn 0400-286 030,
irmeli.ruokanen@metsakeskus.fi

Projektansvarig för samarbetsnätverken:

överinspektör Sinikka Jalasjoki
jord- och skogsbruksministeriet, tfn 09-160
52414 sinikka.jalasjoki@mmm.fi

Anföranden och sammandrag från årsseminariet i Tammerfors på METSOs webbsidor
www.mmm.fi/metso/arkisto/seminarit/tampere_13_4_2005

METSO-programmets webbsidor: www.mmm.fi/metso eller www.ymparisto.fi/metso